

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

privind respingerea recursului

în cauza civilă

SRL „TAT Recons” în procedura falimentului vs. SRL „Guzun V.E.”,
intervenient accesoriu Balan Adrian
cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 2rc-99/25
Nr. PIGD 2-21115605-01-2rc-11122025)*

Cererea de apel restituită în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. N. Mazur
Instanța de apel: Curtea de Apel Centru, jud. R. Pulbere, R. Pascari, C. Roșca

21 ianuarie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de către Balan Adrian,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 iulie 2021, SRL „TAT Recons” în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Guzun V.E.”, intervenient accesoriu Balan Adrian cu privire la încasarea datoriei.
2. Prin hotărârea din 20 septembrie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.
3. La 21 octombrie 2024, Balan Adrian a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 20 septembrie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.
4. Prin încheierea din 22 ianuarie 2025 a Curții de Apel Centru, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Bot Alexandru în interesele lui Balan Adrian împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024. S-a acordat apelantului Balan Adrian, prin intermediul avocatului Bot Alexandru, un termen de 10 (zece) zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru depunerea unei cereri suplimentare de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, prezentarea copiilor de pe cererea de apel suplimentară într-un număr egal cu numărul participanților la proces, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 169492,04 lei.
5. La 05 mai 2025, Balan Adrian a depus cererea de apel motivată. Totodată, a formulat și cerere de scutire de la plata taxei de stat.
6. Prin încheierea din 20 mai 2025 a Curții de Apel Centru, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat depusă de avocatul Bot Alexandru în interesele lui Balan Adrian. S-a acordat apelantului Balan Adrian, prin intermediul avocatului Bot Alexandru, un termen suplimentar de 10 (zece) zile calendaristice din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 169 492,04 lei.

7. Prin încheierea din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, s-a restituit cererea de apel declarată de avocatul Bot Alexandru în interesele lui Balan Adrian împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 20 septembrie 2024. S-a remis apelantului Balan Adrian, prin intermediul avocatului Bot Alexandru, cererea de apel cu toate documentele anexate.
8. La 20 noiembrie 2025, Balan Adrian a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, prin care s-a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, cu soluționarea în fond a cererii de scutire de plata taxei de stat prin admiterea integrală a acesteia.
9. În susținerea cererii de recurs s-a menționat că, din cuprinsul cererii rezultă fără echivoc că apelantul se află într-o situație financiară extrem de precară, iar suma de 169 492,04 lei reprezintă pentru el un quantum excesiv, imposibil de asumat.
10. Conchide că, soluția instanței de apel este eronată, or apelantul a prezentat înscrisuri oficiale că nu dispune de venituri impozabile, nu beneficiază de plăți sociale, fiindu-i îngădit accesul la justiție.
11. În drept, s-au invocat prevederile art. 425 și art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Art. 10 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.”

13. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

14. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

15. Art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data emiterii încheierii din 20 mai 2025):

„(4) În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.”

16. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

17. Art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.”

18. Art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

19. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

20. Art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

21. Art. 365 alin. (1) lit. d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cererea de apel se indică:

d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

(4) La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat, dacă apelul se impune cu taxă, și/sau a taxei de timbru.”

22. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o

încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

23. Art. 369 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

24. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

25. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

26. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

27. Art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de către Balan Adrian a fost înaintat în termen. Or, încheierea contestată a fost emisă la 09 septembrie 2025 și comunicată la 05 noiembrie 2025, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 noiembrie 2025, adică în interiorul termenului de 15 zile, prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

29. Studiind materialele dosarului, precum și argumentele recurentului invocate în cererea de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că, recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

30. Recapitulând circumstanțele speței, Completul de judecată reiterează că, la 05 mai 2025, Balan Adrian a depus cererea de apel motivată,

prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, iar prin încheierea din 20 mai 2025 a Curții de Apel Centru, cererea a fost respinsă.

31. Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că, aceasta este adoptată în conformitate cu normele Codului de procedură civilă și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor relevante.
32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care reglementează instituția scutirii de la plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, are un caracter dispozitiv, iar admiterea cererii respective este condiționată de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: invocarea unei stări materiale precare; și susținerea acesteia prin probe corespunzătoare.
33. Astfel, cererea de scutire este supusă unei condiționări duble: condiție factuală – existența unei stări materiale ce justifică imposibilitatea sau dificultatea plății; și condiție procedurală – prezentarea de probe relevante și suficiente, iar scutirea de la plata taxei este lăsată la aprecierea instanței, care o va acorda „în funcție de situația materială și de probele prezentate”.
34. Instanța de recurs notează că, cererea de scutire trebuie să fie însoțită în mod obligatoriu de probe, care confirmă starea materială și care trebuie să fie relevante (adică să se refere la sursele de venit, cheltuieli esențiale, bunuri deținute și alte obligații financiare), suficiente, care ar permite o evaluare obiectivă a stării materiale, dar și actualizate.
35. Respectarea condiției de probe actualizate este necesară, întrucât o situație materială este o realitate dinamică și poate fi profund diferită de la o lună la alta sau de la an la an. Prezentarea unor acte sau înscrisuri emise cu mult înainte de depunerea cererii nu poate servi drept fundament probator corespunzător, întrucât nu reflectă starea reală a solicitantului la momentul procesual pertinent.
36. Astfel, în lipsa unor probe recente și pertinente, instanța nu poate aplica dispozițiile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, întrucât ar însemna pronunțarea unei soluții în temeiul unor presupuneri și nu al unor fapte dovedite.
37. Completul de judecată atestă că, la emiterea încheierii din 20 mai 2025, Curtea de Apel Centru a reținut că, apelantul nu a prezentat careva probe pentru justificarea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat.
38. În această ordine de idei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, la cerere a fost anexată Confirmarea nr. 1238717

din 04.09.2024 privind veniturile obținute pe teritoriul Republicii Moldova de către Balan Adrian și Certificatul nr. 1237717 din 04.09.2024 privind lipsa beneficierii de prestații sociale prin intermediul sistemului public de asigurări sociale al Republicii Moldova de către Balan Adrian.

39. În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind justă constatarea instanței de apel din încheierea din 20 mai 2025 cu privire la faptul că, apelantul nu a prezentat probe (informație amplă referitor la bunurile mobile și imobile deținute cu drept de proprietate, precum și veniturile obținute pe parcursul perioadei relevante) în vederea justificării solicitării de scutire de la achitarea taxei de stat, iar înscrisurile anexate de apelant cu titlu de probe în vederea scutirii de la plata taxei de stat, nu constituie probe pertinente și admisibile în sensul art. 121 Cod de procedură civilă, din motiv că nu sunt actuale și nu oferă un tablou patrimonial clar și complet asupra situației materiale a apelantului la momentul depunerii apelului, circumstanțe care au determinat respingerea scutirii solicitate de apelant.
40. Prezentarea celor două certificate la formularea cererii de scutire de plata taxei de stat nu satisface exigențele legale privind probațiunea actualizată a stării materiale, neputând fundamenta o soluție de scutire. Apelantul nu a făcut dovada faptului că starea sa materială este precară, neprezentând înscrisuri recente privind veniturile, bunurile deținute sau alte elemente relevante.
41. De asemenea, Balan Adrian nu a demonstrat că, în perioada scursă între cele două momente procesuale, nu a desfășurat activități generatoare de venit, inclusiv prin angajare în câmpul muncii.
42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, în absența altor înscrisuri recente privind veniturile realizate, bunurile deținute sau alte date relevante despre situația financiară a lui Balan Adrian, instanța de apel corect a constatat că acesta nu și-a îndeplinit obligația procesuală de a proba, în mod suficient și actual, îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă pentru admiterea cererii de scutire de plata taxei de stat.
43. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just și întemeiat a respins cererea lui Balan Adrian de scutire de plata taxei de stat, din motiv că nu au fost îndeplinite condițiile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.
44. Prin urmare, restituirea cererii de apel prin încheierea din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru, constituie o consecință

directă și necesară, rezultată din neexecutarea de către apelantul Balan Adrian a obligației procesuale de a prezenta dovada achitării taxei de stat, obligație instituită în sarcina acestuia prin încheierile din 22 ianuarie 2025 și 20 mai 2025 a Curții de Apel Centru.

45. Termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, lui Balan Adrian revenindu-i obligația pozitivă de a se conforma întocmai dispozițiilor instanței de apel și a lichida aceste neajunsuri, în caz contrar, cu titlu de sancțiune procedurală, a urmat restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.
46. Întrucât apelantul nu a executat aceste indicații, sancțiunea procedurală a fost aplicată în mod legal. Finalitatea reglementării prevăzute la art. 369 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă constă în asigurarea disciplinei procedurale, evitarea tergiversării procesului și respectarea principiului egalității armelor, inclusiv din perspectiva obligațiilor financiare aferente exercitării unei căi de atac.
47. Așadar, încheierea de restituire a cererii de apel nu este rezultatul unui formalism excesiv, ci reflectă neîndeplinirea unei obligații procesuale esențiale, prevăzute expres de lege și adusă în prealabil la cunoștința apelantului.
48. Instanța de recurs notează că, apelantul, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin executarea încheierii Curții de Apel Centru, cu prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în interiorul termenului-limită acordat de instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel.
49. Conjunctura circumstanțelor descrise denotă faptul că, Balan Adrian nu a dat dovadă de diligență și interes suficient la utilizarea căilor procedurale de atac a hotărârii judecătorești.
50. În baza celor constatate, Completul de judecată notează că, există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite în termenul acordat, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.
51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și adoptată în corespundere cu circumstanțele cauzei, iar argumentele invocate în susținerea cererii de recurs nu se pretează legislației procesuale, fiind lipsite de temeinicie.

52. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Respinge recursul declarat de către Balan Adrian și menține încheierea din 09 septembrie 2025 a Curții de Apel Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu